

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 407/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Gaštanová 3077/17, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 13 Cob 19/2014-24 z 12. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2014 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Gaštanová 3077/17,

Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Cb 19/2014-24 z 12. marca 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu domáhal v konaní vedenom Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 38 Cb 33/2013 určenia, že právo na plnenie priznané rozsudkom okresného súdu č. k. 11 Cb 1475/1996-74 z 10. marca 2000 neexistuje. Okresný súd konanie zastavil uznesením z 20. novembra 2013 z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci, pretože o predmete konania už bolo rozhodnuté rozsudkom č. k. 11 Cb 1475/1996-74 z 10. marca 2000, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. mája 2000. Krajský súd sťažnosťou napadnutým uznesením potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ považuje právny názor krajského súdu za arbitrárny, „*v rozpore so zásadou zákazu denegatio iustitiae a vo svojej podstate a dôsledkoch znamená odňatie práva na súdnu ochranu*“. Argumentuje tým, že v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 1475/1996 okresný súd rozhodol v jeho neprítomnosti, rozsudok mu bol doručený tzv. náhradným doručením, jeho odvolanie bolo odmietnuté ako oneskorene podané, a teda je „*jedinou možnosťou ochrany sťažovateľa pre exekúciu taká forma žaloby akú využil... vo veci vedenej pod sp. zn. 38 Cb 33/2013. Sťažovateľ totiž tvrdí v žalobe, že v čase rozhodnutia Okresným súdom Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 11 Cb/1475/1996 už pohľadávka priznaná v označenom konaní neexistovala.*“.

Podľa sťažovateľa: „*V rozpore s dôvodmi žaloby doručenej okresnému súdu dňa 21. 8. 2013 sa (odporca ale ani okresný súd) v celom rozhodnutí ani slovom nezmieňuje o podstate dôvodov podanej žaloby, ktorou je ochrana pred exekučným konaním... Je nesporné, že odporca sa v sťažnosťou napadnutom rozhodnutí odchýlil bez relevantných dôvodov nielen od právnej teórie, ktorá pripúšťa žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáha*

súdnej ochrany ale aj od vlastnej judikatúry. Bolo povinnosťou odporcu relevantným spôsobom vysvetliť odklon od svojej judikatúry a právnej teórie a nielen minimalizovať svoj právny názor na existenciu procesnej prekážky (res iudicata).“ V súvislosti s týmto názorom argumentuje princípom právnej istoty a uvádza: „Pri absencii relevantných dôvodov potom konanie v sťažovateľovej veci nemohlo byť zastavené pre prekážku rozhodnutej veci, pretože takýmto postupom odporca (ale i okresný súd) odňali sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a uplatniť ústavné právo na súdnu ochranu.“

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené uznesením krajského súdu č. k. 13 Cob 19/2014-24 z 12. marca 2014, aby zrušil označené uznesenie a prikázal krajskému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov konania v súvislosti s právnym zastupovaním.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a tým aj právo domáhať sa súdnej ochrany jeho nároku uplatneného v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 38 Cb 33/2013. Sťažovateľom namietaná vada konania zodpovedá dôvodu tzv. zmätočnosti konania, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). K možnosti napadnúť rozhodnutie krajského súdu dovolaním sa sťažovateľ v sťažnosti nevyjadril a podľa zistenia ústavného súdu dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodal.

Ústavný súd vo svojej judikatúre k otázke prípustnosti dovolania (IV. ÚS 283/07, III. ÚS 171/06) vyslovil, že prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP je založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na povahu predmetu konania, ak sa v ňom namieta niektorá z procesných väd konania uvedených v tomto ustanovení; v týchto prípadoch možno napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie vylúčené.

V tejto súvislosti možno odkázať na stabilnú súdnu prax. Napríklad v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 114/2000 z 28. februára 2001 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uviedol: *„Podľa § 237 písm. f) O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, a tiež zakladá samostatný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. aj vtedy, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť*

taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.“

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované na princípe subsidiarity, a teda zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, predovšetkým právnymi prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (v danej veci Občianskeho súdneho poriadku). Každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, IV. ÚS 126/07).

Právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je daná iba vtedy, ak rozhodovanie o namietanom porušení základných práv alebo slobôd nepatrí do právomoci všeobecného súdu. Ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010, IV. ÚS 489/2012).

Skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil svoje zákonné právo podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré je podľa jeho tvrdenia postihnuté procesnou vadou uvedenou v § 237 OSP, nie je dôvodom na to, aby ústavný súd nahrádzal rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu. V takom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu (obdobne napr. I. ÚS 422/2014).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ nevyužil na ochranu svojich práv proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu jemu dostupný a účinný právny prostriedok, a preto jeho sťažnosť nie je prípustná, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015